Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20282

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i (DDBÖ), psikiyatrik tan? alan bireylerde, özellikle de ?izofreni hastalar?nda gözlemlenen dü?ünce ve dil süreçlerindeki anormallikleri sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla kullan?lan bir araçt?r. Ölçek, orijinal ad?yla Thought and Language Disorder Scale (TOLD) olarak bilinmektedir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Emre Mutlu taraf?ndan 2018 y?l?nda bir uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, dü?ünce bozuklu?unun ?iddeti ile hastalar?n bili?sel i?levler, genel ve sosyal i?levsellik düzeyleri ve ya?am kaliteleri aras?ndaki karma??k ili?kileri incelemeyi amaçlam??t?r.

DDBÖ'nün Türkçe formu, klinik ara?t?rmalarda ve rutin klinik de?erlendirmelerde dü?ünce bozuklu?unun pozitif ve negatif semptomlar?n? kantitatif olarak belirlemek için önemli bir psikometrik araç i?levi görmektedir. Ölçek, psikotik bozukluklar ba?lam?nda dil ve dü?ünce patolojisinin detayl? analizine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Dü?ünce Bozuklu?u, Dil Bozuklu?u, ?izofreni, Psikiyatri, Ölçek Uyarlamas?, Bili?sel ??levler, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

Emre Mutlu (Uyarlayan)

Amaç

Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i'nin temel amac?, konu?man?n ak???, içeri?i ve mant?ksal yap?s? ba?lam?nda ortaya ç?kan dü?ünce ve dil bozuklu?u belirtilerini objektif kriterlere göre derecelendirmektir. Bu, klinisyenlerin hastan?n psikopatolojik durumunun ciddiyetini ve türünü daha iyi anlamalar?na yard?mc? olur.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve dili ba?lam?nda yeniden incelemek, geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sunmak ve ölçe?i Türkiye'deki klinik ve akademik ara?t?rmalara kazand?rmakt?r. Uyarlama, özellikle **?izofreni** hastalar?nda dü?ünce bozuklu?unun klinik sonuçlar?n? (i?levsellik ve ya?am kalitesi) tahmin etme gücünü ara?t?rm??t?r.

Yap?

DDBÖ, **dü?ünce bozuklu?u** ve **dil bozuklu?u** olarak bilinen temel psikiyatrik yap?lar? ölçmektedir. Bu yap?lar genellikle iki ana kategoriye ayr?lan bir dizi semptomdan olu?ur:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Pozitif Dü?ünce Bozukluklar?: Ça?r???m gev?ekli?i, te?etsellik, mant?k d??? konu?ma, neolojizm ve kelime salatas? gibi konu?ma ve dilin yap?s?ndaki a??r? veya anormal sapmalar? ifade eder.
Negatif Dü?ünce Bozukluklar?: Konu?man?n yoksulla?mas?, içeri?in yoksulla?mas? veya aloji gibi dil üretiminin ve içeri?inin azalmas? veya k?s?tlanmas? durumlar?n? ifade eder.

Ölçek, bu semptomlar?n derecesini belirleyerek, bireyin organizasyon, soyut dü?ünme ve ileti?im kurma yeteneklerindeki bozulmay? de?erlendirir. Bu de?erlendirme, **bili?sel i?levler** alan?ndaki genel bozulman?n bir göstergesi olarak kabul edilir.

Geçerlik

Mutlu (2018) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in geçerlik çal??malar? detayl? olarak incelenmi?tir. Uyarlama tezlerinde genellikle yap? geçerli?i (faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l???) ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik (convergent validity) kan?tlar? aran?r. Çal??mada, DDBÖ skorlar?n?n, hastal?k ?iddetini ölçen di?er geçerli klinik araçlarla (örne?in, ?izofreni semptomlar?n? ölçen ölçekler) tutarl? bir korelasyon gösterip göstermedi?i ara?t?r?lm??t?r.

Özellikle ölçe?in **?izofreni** hastalar?n?n genel i?levsellik ve ya?am kalitesi gibi önemli klinik sonuç de?i?kenlerini ne ölçüde aç?klayabildi?i analiz edilerek, ölçe?in klinik aç?dan anlaml?l??? ve geçerli?i desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl? ve tekrarlanabilir sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? (genellikle Cronbach alfa katsay?s? ile) incelenmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (dü?ünce bozuklu?unu) ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Klinik gözleme dayal? bir derecelendirme arac? olmas? nedeniyle, de?erlendiriciler aras? güvenirlik (inter-rater reliability) DDBÖ için hayati öneme sahiptir. Bu analiz, farkl? e?itimli klinisyenlerin ayn? hastan?n dil ve dü?ünce bozuklu?unu derecelendirirken benzer puanlara ula??p ula?mad???n? belirler. Bu tür yüksek güvenirlik, ölçe?in klinik uygulamada standart ve objektif bir araç olarak kullan?labilirli?ini art?r?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, DDBÖ'nün orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korunup korunmad???n? belirlemek amac?yla faktör analizi (genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak beklendi?i gibi pozitif ve negatif

ARABPSYCHOLOGY.COM

dü?ünce bozuklu?u gibi alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? teyit eder.

Mutlu'nun (2018) çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu göstermeyi ve böylece ölçe?in yap?sal geçerli?ine ek kan?t sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korunmas? aç?s?ndan kritik bir ad?md?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Klinik Gözlem ve Derecelendirme Ölçe?i

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kin Klinik Popülasyon

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri

Population Details: Ölçek, öncelikli olarak ?izofreni ve di?er psikotik bozukluklar tan?s? alm?? bireylerde dü?ünce ve dil patolojilerini de?erlendirmek üzere kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Ölçek, e?itimli bir klinisyen taraf?ndan, yap?land?r?lm?? veya yar? yap?land?r?lm?? bir görü?me s?ras?nda hastan?n spontane konu?mas? ve dü?ünce içeri?i gözlemlenerek puanlan?r. Derecelendirme puanlar?, gözlemlenen bozuklu?un ?iddetine göre belirlenir.

Anahtar Kelimeler

TOAD Scale, Thought Disorder, Language Disorder, Psikometri, Klinik De?erlendirme, Uzmanl?k Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi, Ankara (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2018** y?l?nda Emre Mutlu taraf?ndan tamamlanm??t?r. Ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Emre Mutlu ile ileti?ime geçilmesi veya tezin sunuldu?u Hacettepe Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekmektedir. Ölçe?in orijinal versiyonunun kullan?m ?artlar? için orijinal geli?tiricilere ba?vurulmal?d?r.

Kaynaklar

Mutlu, E. (2018). *Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?inin Türkçe uyarlamas? ve ?izofrenide dü?ünce bozuklu?unun hastal?k ?iddeti, bili?sel i?levler, genel ve sosyal i?levsellik ve ya?am kalitesi ile ili?kisi* . Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Tez Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: dusunce-ve-dil-bozuklugu-olcegi-toad.pdf

Dü?ünce ve Dil Bozuklu?u Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçe?in tam maddelerine eri?im sa?lamak için Mutlu (2018) taraf?ndan haz?rlanan uzmanl?k tezine ba?vurulmas? veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM